יוני 2020

תא״ל נחום בסלו – מפקדו השמונה־עשר של חיל הקשר והתקשוב

מאת: אל״ם (בדימוס) דניאל רוזן

נולד בשנת 1958 בסוריה. עלה ארצה עם משפחתו בשנת 1965. בוגר מגמת אלקטרוניקה בבי״ס תיכון אורט ברחובות. התגייס לצה״ל בשנת 1977. בוגר קורס קציני קשר בשנת 1983. שירת בגדוד הקשר הפיקודי של פיקוד הדרום כמפקד מתקן קשר וכקמב״ץ, קצין קשר חטיבתי בחטיבה המרחבית בעזה (באינתיפאדה הראשונה) ולאחריה הקים את גדוד הקשר במסגרת הקמת אוגדת עזה. קצין אג״ם קשר במטה מקשא״פ דרום, קצין קשר חטיבתי בחטיבת שריון 211, סגן קצין קשר באוגדת מילואים ומפקד קורס קציני קשר בבה״ד 7. בשנת 1995 עלה לדרגת סא״ל ושירת כראש ענף קשר באלי״ש וכקצין קשר באוגדת שריון מילואים, מג״ד גדוד קשר בחיל המודיעין ורע״ן מפקדים בבה״ד 7. בשנת 2002 עלה לדרגת אל״ם ושירת כמקשא״פ מרכז (במבצע ״חומת מגן״) וכרמ״ח תכנון באגף התקשוב. בשנת 2007 עלה לדרגת תא״ל כרח״ט תקשוב והפעלה באגף התקשוב (בתקופת מלחמת לבנון השנייה), ובספטמבר 2008 מונה לתפקיד קצין התקשוב הראשי ורמ״ט אגף התקשוב. שירת בתפקיד זה עד ספטמבר 2011.

מאז שחרורו מצה״ל עוסק בייעוץ בתחום טכנולוגיית התקשורת והמידע.

בוגר תואר ראשון בהיסטוריה של המזרח התיכון באוניברסיטת תל אביב. בוגר תואר שני במנהל עסקים באוניברסיטת דרבי אנגליה. בוגר קורס פו״ם ברק.

תא״ל נחום בסלו מונה כקצין התקשוב ראשי בספטמבר 2008, ושירת בתפקיד זה עד ספטמבר 2011.

נחום בסלו החל את דרכו בחיל כטכנאי בית מלאכה קשר (במ״ק). שירת כטכנאי במרחב שלמה ובפיקוד העורף. בוגר קורס קצינים בשנת 1983. בתקופת מלחמת שלום הגליל, בה היה צוער בבה״ד 1, נלחם בחטיבת החי״ר של בה״ד 1 (שפעלה ב׳רצועת האבטחה׳, בין הליטני לחצבני, ובבקעת הלבנון). תפקידו הראשון כקצין היה מפקד אתר השליטה הר־קרן, ולאחר מכן מונה לתפקיד קמב״ץ בגדוד הקשר הפיקודי.

בשנת 1986 מונה כקצין קשר חטיבתי בחטיבה המרחבית בעזה (במהלך האינתיפאדה הראשונה, בה הונחו היסודות להקמת גדוד הקשר במסגרת הקמת אוגדת עזה). עם סיום האינתיפאדה מונה לקצין אג״ם במטה מקשא״פ דרום, ובשנת 1988 מונה לקצין קשר חטיבתי בחטיבת טנקים סדירה 211. לאחר לימודיו בפו״ם ברק ובאוניברסיטת תל אביב מונה כסגן קצין קשר באוגדת שריון מילואים 366, ולאחר מכן שירת כמפקד קורס קצינים בבה״ד 7. בשנת 1995 עלה לדרגת סא״ל ומונה לרע״ן קשר בבאלי״ש (אימוני היבשה) וכקצין קשר אוגדתי באוגדת שריון מילואים 388. בשנת 1997 מונה למג״ד קשר אמ״ן (גדוד 7022 – אחריות לתחום הקשר במ״מ), ולאחר מכן לרע״ן מפקדים בבה״ד 7 (בתקופה זו הוביל את שילוב צוערי הקשר בקורס קציני יבשה, יחד עם הקצינים הלוחמים).

בינואר 2002 עלה לדרגת אל״מ ומונה למקשא״פ מרכז (תפקיד אותו ביצע במבצע ״חומת מגן״, מבצע מורכב בו נלחמו חמש אוגדות בגזרת יו״ש, ובהיערכות החדשה של צה״ל בעקבות מבצע זה, כולל הובלת תפיסת ההפעלה החדשה של ׳מרחב התפר׳ בפיקוד המרכז והקמת תשתיות תקשוב במסגרת זו). בשנת 2004 מונה לתפקיד רמ״ח התכנון באגף התקשוב שזה אך הוקם והוביל את תוכנית ״צה״ל ברשת״ כתוכנית מטכ״לית ורב־זרועית (בתקופת מלחמת לבנון השנייה).

בשנת 2007, עם סיום מלחמת לבנון השנייה וכלקח מרכזי ממנה, הוקמה חטיבת התקשוב וההפעלה באגף התקשוב, ונחום בסלו מונה לתפקיד רח״ט תקשוב והפעלה וקודם לדרגת תא״ל.[1]

מלחמת לבנון השנייה חשפה את חולשות המבנה הארגוני באגף התקשוב, שמצא עצמו מתפקד במלחמה ללא חיל התקשוב, שהועבר שנה קודם לזרוע היבשה, וללא פונקציה מבצעית בכירה. אחת המשימות הראשונות של תא״ל נחום בסלו, בנוסף להקמת חטיבת התקשוב וההפעלה באגף התקשוב, כגוף האחראי להפעלת הכוח המבצעי ובניין מערכות ותשתיות התקשוב, הייתה ארגון מחדש של חיל התקשוב שחזר מזרוע היבשה לאגף התקשוב , לצד חטיבת התקשוב וההפעלה.[2]

באוגוסט 2008 התמנה תא״ל נחום בסלו לקצין התקשוב הראשי ולרמ״ט אגף התקשוב .

בתקופה זו הוגדרו סמכויותיו של קשר״ר מחדש, בנוסף לסמכויותיו כמפקד חיל ,קיבל אחריות להפעלת הכוח המבצעי וכרמ״ט לבניין מערכות ותשתיות התקשוב.

התובנות והלקחים שגיבש ממבצע חומת מגן ומלחמת לבנון השנייה היו הנושאים המרכזיים לאורם פעל כקשר״ר וכרמ״ט אגף התקשוב – הן בתפישת ההפעלה, המערכות והתשתיות המתאימות, והן בטיפוח כוח האדם והכנתו לאתגרים החדשים.

כקשר״ר, תא״ל נחום בסלו שינה את שם החיל לחיל הקשר והתקשוב, שכן מזווית ראייתו, הקשר הוא נושא להתגאות בו. שיקול חשוב ומרכזי היה הקשר לנופלים ולמשפחות השכולות, המלוות את החיל לאורך שנות קיומו.

כמפקד החיל הוביל תא״ל בסלו את כתיבת תורת הקשר והתקשוב לאור התפישה החדשה, רה־ארגון מקצועות התקשוב והגדרתם מחדש לאור מהפיכת המידע והתפישה הרשתית, חיזוק המקצועיות, הגאווה החיילית והעצמת המורשת בשיתוף פעולה הדוק עם העמותה להנצחת חללי החיל. המשימה המרכזית של האגף והחיל הייתה הובלת ׳מהפכת המידע׳ בצה״ל – לא עוד שיפור מערכות, אלא שינוי תפישתי, מעבר מעידן הקשר (ההיררכי) לעידן הרשת (המרחבית), הערכות צה״ל לצורת לחימה חדשה, אחרת, מתאימה לשינוי באויב ובאופי הלחימה. הובלת התוכנית הצה״לית לקידום הקישוריות הבין זרועית, על מנת לייצר אפקטיביות גבוהה בלחימה על ידי מיכון תהליכים מבצעיים מרכזיים והפיכת צה״ל לכוח לוחם אחד, החי ונלחם ברשת (׳צה״ל ברשת׳).

במקביל הוביל תפישה חדשה להפעלת מערכות התקשוב – לא עוד מערכות נפרדות לשגרה ולחרום אלא מערכות שישמשו את הלוחמים ׳במעבר שקוף׳ בין כל מתארי הפעילות המבצעית (לקח מרכזי מ׳חומת מגן׳). הדבר חייב פרישת מערכות רחבות סרט מתקדמות, מגובות בתקשורת לווייניות, יכולות חדשות של שליטה בעומק שטח האויב, חידוש מערכת הרד״ט (הסבה ל׳אפיק רחב׳, ליצירת יכולות טקטיות רחבות סרט), ומעבר מערכות המידע ממערכות ׳מורשת׳ למערכות מידע מתקדמות,

---

[1] בנובמבר 2006 סיים האלוף אודי שני את תפקידו, והאלוף עמי שפרן מונה כראש אגף התקשוב.

[2] החיל חזר לאגף התקשוב בפברואר 2008.

בתוכנית שהתפתחה באופן הדרגתי, בצעדים מדודים (תכנית 'צה"ל ברשת'). כן הותנעה הצטיידות במק-710, מכשיר תג"ם נישא עם יכולות הצפנה ליחידות הלוחמות (יישום לקחי מבצע 'חומת מגן' ומלחמת לבנון השנייה).

אגף התקשוב פעל במשותף עם זרוע היבשה במימוש הפרויקט המרכזי ביבשה, צי"ד, הן בתשתיות מרחביות תומכות והן בגיבוש תפישת ההפעלה וארגון מחדש של מסגרות התקשוב ביחידות הלוחמות וחיזוקן בכ"א מתאים – ממחלקת הקשר והתקשוב הגדודית ועד לגדודי הקשר והתקשוב הפיקודיים.

בתקופה זו הונחו היסודות ל'מלחמת הסייבר' ולהגנת סייבר מתקדמת, ובשנת 2011 הוקמה מחלקת ההגנה בסייבר,[3] בראשות אל"ם. יחידת מצו"ב הותאמה לאתגרים החדשים ולראשונה תוקנן תקן אל"ם למפקד היחידה. מערך הלוחמה האלקטרונית הוקם מחדש בראשות אל"ם עם סמכויות לבניין הכוח והפעלתו באמצעות יחידות סדירות ויחידות מילואים, ונבנו יכולות מבצעיות חדשות משמעותיות.

הוקמה לראשונה מחלקת משאבי אנוש בראשות אל"ם. תא"ל בסלו ראה בנושא כוח האדם את הנושא המרכזי בפעולתו. לתפישתו האנשים הם אלה שעושים את החיל, והשגת מיטב האנשים, פיתוח החיל כמוקד משיכה לאנשים צעירים מוכשרים ופיתוח האנשים – במערך המבצעי ובמערך הטכנולוגי – היא משימה מרכזית. במקביל הקפיד תא"ל בסלו על קשר אמיץ עם המשפחות השכולות, פצועי החיל והעמותה להנצחת חללי החיל, וראה חשיבות רבה בהנחלת מורשת החיל, רוחו וערכיו, למשרתים בחיל.

[3] מפקד מחלקת ההגנה הראשון היה אל"ם (לימים תא"ל) דני ברן.

ביקור נשיא המדינה שמעון פרס בחיל הקשר והתקשוב

מימין לשמאל, יושבים: מפקד לוטם תא"ל אופיר שוהם, מזכיר צבאי לנשיא תא"ל חסון חסון, נשיא המדינה שמעון פרס, ראש אגף התקשוב אלוף עמי שפרן, קשר"ר תא"ל נחום בסלו; עומדים: מפקד לשם (בית התוכנה למערכות מנהלתיות) אל"ם עופר לוינגר, מפקד מרכז הל"א אל"ם אלי גזית, מפקד מצו"ב אל"ם (לימים תא"ל) דני ברן, בלתי מזוהה, מפקד חושן אל"ם חיים נימני, רמ"ח טכני (מערכות) אל"ם אמיר עוזיאל, מפקד שוהם (בית התוכנה למערכות מבצעיות) סא"ל נועם רוזנפלד, מפקדת לוטם תא"ל איילה חכים, רמ"ח אמל"ח אל"ם (לימים תא"ל) אייל זלינגר, מפקד בה"ד 7 אל"ם (לימים תא"ל) מייקה מסטאי, רע"ן מיוחדים סא"ל אבי דואק, מפקד קשר אמ"ן אל"ם בועז כווינה, רמ"ח אג"ם אל"ם דוד ברזילי, רמ"ח משאבי אנוש סא"ל אור־לי ניב, עוזרת נציב קבילות חיילים אל"ם (לימים תא"ל) שרון ניר

עדים במדים: משלחת צה"ל למחנות ההשמדה בפולין, 2009

תא"ל נחום בסלו מניח את זר צה"ל יחד עם עד המשלחת חיים קוז'ניצקי

הרמת כוסית לראש השנה, לאחר טקס מצטיינים בלוטם

מימין לשמאל: מפקד לוטם תא״ל אופיר שוהם, אלוף (מיל׳) שלמה ענבר, ראש אגף התקשוב אלוף עמי שפרן, קשר״ר תא״ל נחום בסלו, רח״ט תקשוב במז״י תא״ל מאיר (מייקה) מסטאי, תא״ל (מיל׳) משה מרקוביץ.

תא״ל נחום בסלו בביקור בתרגיל אוגדתי באוגדה 36, 2009

מימין לשמאל: אל״ם נתנאל (נתי) כהן (לימים תא״ל), תא״ל נחום בסלו, קצין קשר אוג׳ 36 סא״ל (לימים אל״ם) אלי גזית, סא״ל שלומי מרה

תא"ל נחום בסלו בביקור בתרגול חניכים בבה"ד 7
מימין לשמאל: סא"ל יגאל פדאל, תא"ל נחום בסלו, מדריכים וחניכים